

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Antradienis, Rugsejo-September 9 d., 1975 m.

Kaina 15c

210

ATIDUOS SIRIJAI OKUPUOTAS AUKŠTUMAS

PORTUGALIJOS POLITIKAI TARIASI DĖL NAUJO KABINETO

Socialistai reikalauja, kad jiems būtų
grąžintas dienraštis Respublica

LISABONAS, Portugalija. — Adm. Acevedo ir prezidentas Costa Gomes visą sekmadienį praleido besitardami su Portugalijos politikais dėl naujo ministrų kabineto. Pasirodo, kad naujo kabineto sudarymas nėra toks lengvas dalykas, kaip iš pirmo žvilgsnio atrodo.

Sukalbamiusi yra Mario Soares vadovaujami socialistai. Jie sutinka dirbti su kitomis politinėmis partijomis, bet reikalauja, kad pirmo eilės būtų atitaisytos gen. Goncalves valdžia padarytos skriaudos. Goncalves iš socialistų atėmė seną jų dienraštį Respublica ir atidavė komunistams. Jeigu jau pavarytas komunistas Goncalves, tai reikia atitaisyti ir jo vyriausybės padarytas skriaudas.

Portugalija — ne kolonija, — sako gen. Charais

— Aš noriu priminti Lisabonui ir Sovietų Sąjungai, kad Portugalija nėra nauja kolonija, kuriai sukomunistintais Lisabonas ar Sovietų Sąjunga gali primesti sovietinę santvarką, — pareiškė gen. Charais, Portugalijos centrinės karo apygardos viršininkas.

— Jeigu komunistai bandytų ruošti perversmą ir Lisabone sudaryti savo vyriausybę, tai visa Portugalija tokiems veiksams pasipriešins. Tai būtų pilietinio karo pradžia, už kurią atsakomybę kristų ant komunistų pečių.

Propagandai išpūtė komunistų galią

Gerai organizuota partinė propaganda, vedama iš Goncalves valdomos krašto apsaugos ministerijos, labai išpūtė Portugalijos komunistų galią, bet dabar aiškėja, kad tikrai Lisabone jie turi grupę šalininkų. Portugalijos šiaurėje ir centre jų įtaka lygi nuliui, jų centrai uždarinėti. Reikia neužmiršti, kad jie buvo gavę tik 12% balsų.

Mirties bausmė Laose

BANGKOK, Tailandas. — Laoso aukščiausias teismas teisė (už akių) 31 "išdaviką" ir šešis iš jų nuteisė mirties bausme. Vientiane radijo pranešimu, mirties bausmė nuteistųjų tarpe yra generolas Vang Pao, kurs vadovavo slaptai armijai prieš Patet Lao, o dabar pats yra pakeliui į Jungtines Valstybes; kitas nuteistas yra Nacional. Asamblėjos pirmininkas Paoui Sananikone.

Penki kiti žymūs nacionalistai "už brutalius ir barbariškus nusikaltimus", kurie neišvairdyti, nuteisti iki gyvos galvos kalėjimu. Dar dvi dešimt teisiams gavę po 20 metų kalėjimo.

BANGKOK. — Greitai važiujantis rasti prikrautas sunkvežimis visu greitumu įvažioję atvirame lauke filmo žiūrinių žmonių būrį. Dvidešimt keturi žmonės užmušti ir 70 žmonių sužeista.

IŠ VISO PASAULIO

KUANA LUMPUR, Malaysia. — Teroristų veiklai nesiliaujant, Malaysijos valdžia nutarė įvesti mirties bausmę už nelegalių šaunamųjų ginklų, amunicijos ir sprogstamos medžiagos turėjimą. Viena teroristų gauja, pasivadinusi "japonų raudonoji armija", praeitą rugpjūčio mėnesį buvo okupavusi Amerikos ambasada, kita susprogdino svarbų malajų tautinį paminklą.

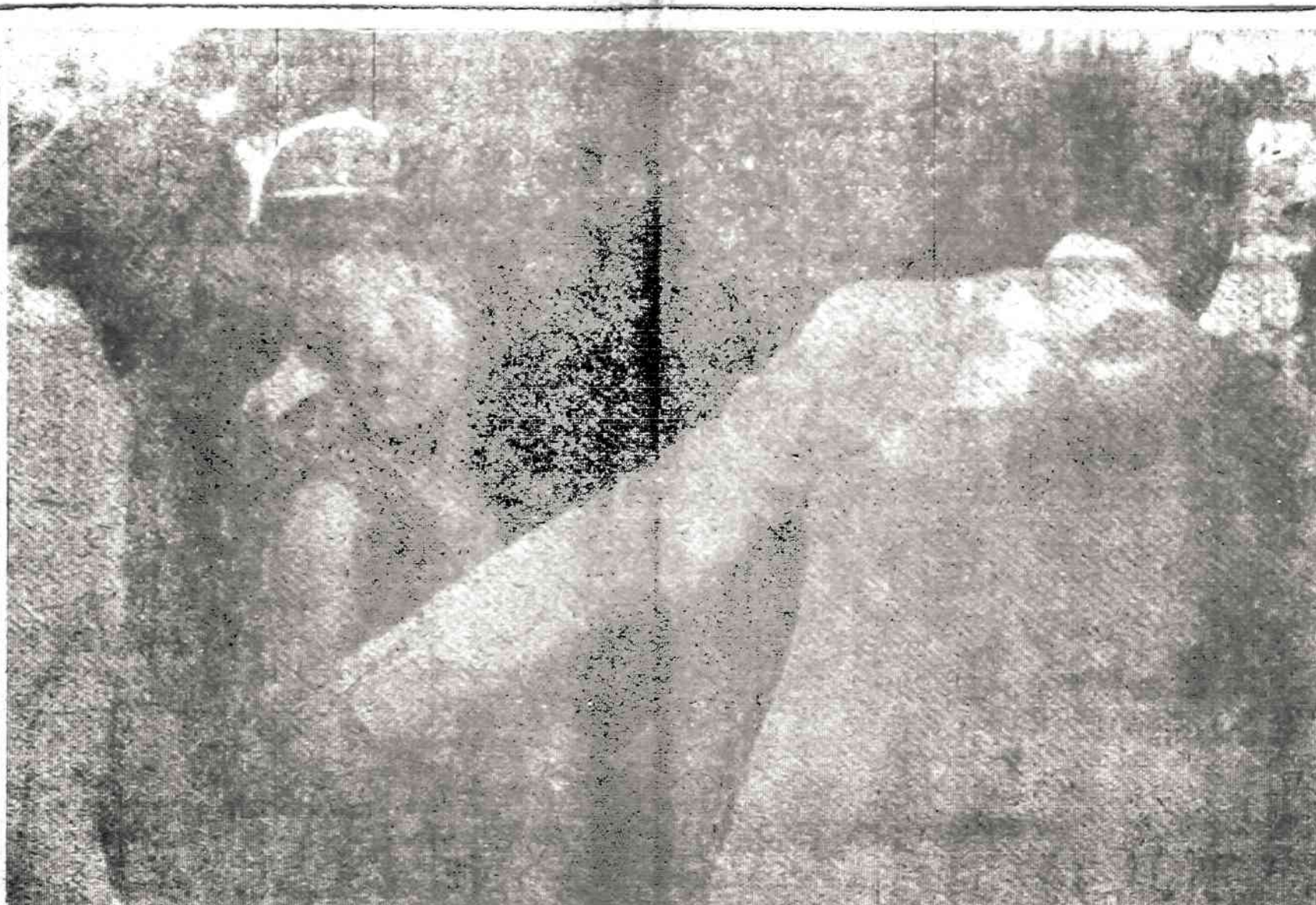
CHARTUM, Sudanas. — Sudano policija ir armija pradėjo visuotinę medžioklę, ieškodama politinių disidentų ir maištininkų, kurių kaltinamųjų ruošus sukilimą prieš prezidentą Gaafar Nimeiri. Spėjama, kad greitai laiku prasidės masiniai areštai ir teismai, tik dar tebėra nesugauti kaltininkai, kurie buvo užėmę aerodromą ir radio stotį.

BEIRUTAS. — Praeitą sekmadienį politinės krikščionių ir musulmų grupės Tripolyje kariavo savo tarpe minosvaizdžiais, bombomis ir kulkosvaizdžiais. Kautynėse 14 asmenų užmušta ir 11 sužeista. Kovos atsinaujino ir tarp dešiniųjų bei kairiųjų srovių krikščionių valdomame Zaleh mieste, esančiame per 25 mylias į rytus nuo Beiruto. Praeitą šeštadienį įvyko paliaubos, kurios tačiau neilgai trukus atsinaujino.

LONDONAS. — Scotland Yard (anglų slaptoji policija) praneša, kad per vieną penktadienio dieną buvo policijoje gauta daugiau kaip 250 perspėjimų apie pavojus nuo bombų. Viena bomba, sprognusi Hilton viešbutyje, du asmenis užmušė ir 63 sužeidė. Scotland Yard bombų skyriaus komandieris perspėjo teroristus, kad ateityje iš anksto perspėtų, kur yra padėtos jų bombos ir kokiu laiku jos turi sprogti. Airių Respublikonų Armija seniau taip darydavosi.

MANILA, P. I. — Filipinai sekmadienį išbandė šaudymų raketomis, kurių keturios buvo iššautos. Valdžios pranešimu, bandymai gerai pavykė ir nuo šiol Filipinai pradės patys savarakiškai gaminti balistinius sviedinius.

KARACHI, Pakistanas. — Oficialiais pranešimais, Pakistano Sind provincijoje jau dešimtą dieną kai siaučia dideli potvyniai, kuriuose jau žuvo mažiausiai 20 žmonių, bet kai indus upėje vanduo nukris, prisibijoma, kad bus rasta daug daugiau nuo potvynių žuvusiųjų. Potvynių apsemtame plote gyvena daugiau kaip milijonas žmonių.

Kriminalisto Charles Manson "šeimos narys" Lynette Alice Fromme norėjo nušauti prezidentą Fordą, kad jis iškvištų Kalifornijoje ir būtų užsuktas į sostinę Sacramento. Prezidento asmens sargai pasikėsintoją gerokai aplamdė, atėmė ginklą ir apžiūrėjo, ar neturi kokių kitokių ginklų. Ji prašė pasigallėti, nes josios "ginklas šūvio nepaleido". Nepaleido todėl, kad sargas Buendorf laiku išmūšė jį iš josios rankos. Suimtas tardo FBI, o vėliau jai teks sėdėti kintis teisme. Pasikėsintoja vedama į policijos stotį.

TURKIJOS DREBANTI ŽEMĖ UŽMUŠĖ VIRŠ 3,000 ŽMONIŲ

Lice srityje gyvybės galėjo netekti
apie 2,000 ramių vietos gyventojų

ANKARA, Turkija. — Ateinančios žinios sako, kad praėjo šeštadienio žemės drebėjimo metu gyvybės galėjo netekti daugiau negu 3,000 žmonių. Dabar jau nustatyta, kad sunkiausiai nukentėjo Lice miestelio gyventojai, gyvenę pačios sunkiausio drebėjimo centre.

Pro Lice miestelį pradėjo keltis žemės drebėjimo bangos. Žemė pleišėjo, namai ir žmonės į prarajas virto, o vėliau kita žemės banga prarajon įvirtusius akmenimis ir žemėmis užvertė. Tyrinėtojai tvirtina, kad niekas negalės apskaičiuoti, kiek Lice miestelio žmonių žuvo. Pradžioje manyta, kad visi neteko gyvybės, bet vėliau rasti keli, kurie apapsakoję drebėjimo sukelta paniką ir baimę.

Kariuomenę padeda
nukentėjusiems

Premjeras Suleiman Demirel, aplankęs nelaimės vietas, tuojau grįžo į Ankarą ir įsakė turkų kariuomenės štabui ruošti nukentėjusiems pirmąją pagalbą.

Turės padėti ir kiti valstybės organai, bet greičiausi pagalba nelaimės vieton gali nuvežti kariai. Pas juos yra reikalingos būtinio maisto atsargos, jie turi priemones ta maistą gyventojams nuvežti.

Libija aneksavo Čadą

LONDONAS (Reuters) — Londono Sunday Times praneša, kad Libija aneksavo ilgą rėžį Čado teritorijos 60 mylių pločio, Saharos dykumos išilgai visos sienos tarp šių dviejų valstybių šiaurės Afrikoje.

Libija įsitikinusi, kad tame ruože yra ar gali būti uranum, reikalingo atominės bombos gaminti. Praeitą birželio mėnesį Sovietų Sąjunga pradžioje padarė Libijai atominį (branduolini) reaktorių, o Argentina žadėjo Libijai "paskolinti" savo specialistus uranumui ieškoti.

Boston ir Louisville

BOSTONO miesto meras Kevin White praeitą sekmadienį pašaukė 600 Nacional. Gvardijos vyrų saugoti Bostono gatves ir mokyklas. Miesto policija masiniai "serga".

Gubernatorius Michael Dukakis įsakė apie 1,000 Gvardijos vyrų būti pasiruošus ir įgaliojimą White juos pasikviesti kada tik matys reikala.

LOUISVILLE, Ky. — Arti 1,000 Nacional. Gvardijos vyrų ir šimtai policijos pasiruošę praeitą sekmadienį laukė naujų riaušių po dvi dienas trukusių riaušių, kuriuose 38 buvo sužeisti ir apie 400 suimti. Federalinis maršalas pasakė, kad policija turės lydyti autobusus, kuriais apie 22,600 juodų ir baltų mokinių, integracijos tikslu, bus autobusuais važinėjami į mokyklas. Meras Harvey Sloane pradžioje imtis "sudėtingų žygių" vaikams apsaugoti.

VITAS GERULAITIS
SPORTO PASAULYJE

NEW YORKAS, N. Y. — New York Times savo rugsejo 6 d. laidoje pranešė, kad Jimmy Connors ir Vitas Gerulaitis vadovaus Jungtinių Valstybių Davis Taurės komandai prieš Venecuelą rungtynėse, įvyksiančiose Tuxson, Ariz., 1976 m. spalio 17-19 dienomis.

Libijos vadas Colm Oammar Khadafy praeitą pavasarį pasigyrė, kad Libija ruošiasi būti "nuklearinė (atominė) valstybė".

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Susirgus premjerui Čiu En-lajui, dabar premjero pareigas eina Teng Hsiaopingas, savo laiku suimtas ir vedžiotas Sanchaus gatvėmis, kaip revizionistas.

♦ Egiptas prašo JAV atomo energija prakasti 42 mylių kanalą, kad naudotų Kataros jūbimą. Ten galėtų įsteigti kelias elektros jėgaines ir padaryti didelį ežerą.

♦ Gen. Goncalves labai aštriai kritikuoja Portugalijos karo apygardų viršininkus, kurie priverstė jį trauktis iš štabo viršininko pareigų, bet jis komunistams nepatėruoši sukilimo.

♦ Praeitą sekmadienį Libane įvyko arabų ir palestiniečių smarkus susirėmimas. 31 žuvo, o 70 sužeisti.

♦ Saigono valdžia tvirtina, kad jie norėtų užmegzti diplomatinis ryšius su JAV. Ten dar yra 50 amerikiečių, kurie neskubino laiku pabėgti.

♦ Palestinos partizanai tvirtina, kad jie žudys Sinajaus pusiasalio sunčiamus amerikiečius, radarų specialistus.

♦ Sovietų valdžia neleidžia žachmatininkui Boris Spasky vesti prancūzės, dirbusios prancūzų ambasadoje.

♦ Jeigu komunistai bandytų sukilti ir primesti portugalams savo valią, tai krašte būtų paskelbta dešinioji diktatūra, paskelbė vienas karo apygardos viršininkas

RUSAI PAGROBĖ
JAPONŲ LAIVĄ

TOKIJO, Japonija. — Sovietų pakraščio sargybos laivas pirma apšaudė, o vėliau į Sachaliną pavilio 99 tonų japonų žvejų laivą.

Japonų žvejų laivas Fujuko-Maru laivo radijas pranešė, kad rusai jį apšaudė, o vėliau laivo radijas nutilo.

Sovietų valdžia dar nepranešė japonams apie laivo pagrobimą tarptautiniuose vandenyse.

SIRIJA IR JORDANIJA PRIPAŽINO EGIPTO - IZRAELIO SUSITARIMĄ

Kisingeris du kartu tarėsi su Sirijos
prezidentu ir Jordanijos karaliu

DAMASKAS, Libanas. — Buvo suruošti keli mitingai, kuriuose buvo keliami protestai prieš Egipto ir Izraelio susitarimą, padarytą be kitų arabų sąjungininkų pritarimo, bet tos nuotaikos keičiasi ir kiekvienas yra pasiryžęs pripažinti įvykusių faktą. Pati galingiausioji arabų valstybė, labiausiai nukentėjusi nuo Izraelio, pridėjo išvados, kad taika galima daugiau laimėti, negu kardu barškinimu. Izraelio pasiryžimą gintis arabai supranta ir mato.

Sekretorius Henry Kissingeris, aptaręs pačias svarbiausias Egipto ir Izraelio taikos sąlygas, du kartu skraidė į Damaską ir tarėsi su prezidentu Hafez Assad. Jis taip pat buvo susitikęs su Jordanijos karaliu Huseinu. Dabar aiškėja, kad Izraelio vyriausybė yra pasiryžusi atitraukti savo karo jėgas iš Golano aukštumų, jeigu Sirijos vyriausybė sustabdys karines grupes, ruošiančias įsiveržimus į Izraelį ir žudančias vietos laukų darbininkus.

Izraelio ir Sirijos pasitarimai taikos sutarčiai jau prasidėjo. Sekretorius Kissingeris atvežė pirmas sąlygas ir nurodė pozicijas, iš kurių Izraelis yra pasiruošęs pasitraukti. Apskaičiuojama, kad apie lapkričio mėnesį Sirija ir Izraelis galės pasirašyti taikos sutartį, panašią į Izraelio — Egipto sutartį. Kiek vėliau, gal dar prieš metų galą, panaši sutartis bus pasirašyta ir su Jordanija. Organizuoto arabų fronto jau nėra, nes kaltinimai prieš Egiptą ir taikos pritarėjus eina per galingiausiąs radijo stotis.

Pikčiausiai visus kaltina Arafatas. Jis mano, kad dabartiniai Egipto vyriausybės nariai yra didžiausi jo ir palestiniečių prieštai. Kiekviena, tačiau, žinoma, kad dabartinis Egipto prezidentas Sadatas pirmas pripažino Arafatą ir įtikino kitus arabus pripažinti jį kovojančių palestiniečių vadu. Jeigu ne Egiptas, tai niekas su palestiniečių dabartiniu vadu nesiskaitytų. Palestiniečiai sunkioje Egipto kovoje nieku nepadėjo, o dabar jau Egiptą šmežia.

Jordanijos karalius taip jau smarkiai nesibrovė kovon prieš Izraelį, nes jį arabai skriaudė nei kiek mažiau negu Izraelis. Kai jam buvo reikalinga pagalba prieš Izraelius, tai nei viena arabų valstybė pagalbos nepasiūlė, o dabar jis laukia derybų, kurias sekr. Kissingeris jam pažadėjo.

Egipto - Izraelio pasirašyta laikinoji taikos sutartis visam arabų pasauliui turės daugiausiai įtakos, negu pradžioje atrodė. Egiptas tikrai naujo karo nebeuori. Egipto gyventojai nori pasigaminti sau reikalingo maisto ir ramiai gyventi, be įsiveržimų kaimynines žemes. Paskutinių metų karai parodė, kad kiekvieną kartą labiausiai nukentėjęs paprastai žmonės. Taika turės vesti prie prekybos su Izraeliu ir kitais kaimynais.

Egipto užsienio minist. Fahmi patarė arabams persiorientuoti ir skirti daugiau dėmesio pramonei ir žemės ūkiui, nes karų gaudynė pasibaigė Izraelio - Egipto taikos pasirašymu.

Ilga ginklo istorija

WASHINGTONAS. — 45 kalibro pistoletas, kuriuo Lynette Fromme mėgino nužudyti prezidentą Fordą, buvo kaip atliekalas (surplus) parduotas JAV bių valdžios viešame turguje. Išdo departamento Alkoholio, Tabako ir Šaunamųjų Ginklų Biuro direktorius Rex Davis pranešė, kad jo biuras tą ginklą ir jo istoriją susekė FBI reikalaujant.

"Neilgai trukus po pasikėsinimo prieš Prezidentą gyvybę FBI mums suteikė to ginklo serijinį numerį ir jo aprašymą", pasakė Davis laikraščio Washington Star korespondentui. "Mes jau žinome, kad pistoletas buvo pagamintas 1914 metais Rock Island Armory dėl JAV Armijos. Mes taip pat jau žinome, kad jis buvo paskelbtas kaip surplus (atliekalas). Dabar bandoma susekti visa tos šaudyklės istoriją", pareiškė Davis, pridurdamas, kad nuo 1911 metų, kai to pistoleto modelis atsirado, šimtai tūkstančių tokių Colt 45 buvo pagaminta vyriausybei.

Tuo tarpu FBI Sacramento mieste susekė ir tą žmogų, kurs yra tos šaudyklės savininkas, bet prieš jį kaltinimų nekelta, nors neabejojama, kad jis žinojo, kur jo ginklas šiuo metu buvo.

Tai yra pirmas atsitikimas, kur pasikėsintojas vartojo ginklą, pagamintą valdžiai ir valdžios parduotą viešame turguje, pastebi Washington Star.

Likvidavo visus sukilėlius

CHARTUMAS, Sudanas. — Jafar Numeiry jau šeši metai tvarkingai valdo 16 milijonų tautą.

Komunistuojantis kariuomenės majoras išvedė savo dalinį, bandydamas nuversti prezidentą Numeiry, bet jam nepavyko. Kariuomenės vadas — gen. Bašir Mohamed, dviejų valandų laikotarpį ne tik nuginklavo sukilėlius, bet juos ir likvidavo.

1971 metais buvo suruoštas perversmas prieš prezidentą J. Numeiry, bet ir tada jam pavyko sukilimą numušinti. Tada kovos tęsėsi tris dienas, o vakar tikslai dvi valandas.

SUNNY

Siltsnis.
Saulė teka 6:24, leidžiasi 7:12.

ATOSTOGOS TABAKO KARALYSTEJE

Kai vyksti atostogų tolimon kelionėn lėktuvu, autobusu, ar lėgvija mašina su taksistais keliautojų, nėjūtiomis pagalo- ji kad tas nabagas senelis ge- lėinkelio traukinys, jau dabar visai nusešęs, nusimurgęs ir gal jau juo niekas nebevažinėja.

Labai apsirikau šitap galvo- dama kai šiemet man teko trau- kinin keliauti ponų Petro ir Van- dos Garnelių pakviestai pas juos atostogauti net į Tillsonburgą, Ont.

Į pirmiausia traukiniui reikėjo pasirūpinti rezervaciją. Bilietas kainavo brangokai, o išvykstant nutebau radusi ir čia tūkstan- čius keleivių laukiančių savo traukiniui.

Perone traukiniu virtinėms nematyti nei pradžios nei galo. Garve'iai tik šnypšciai, tik dre- ba traukinius virpindami juodus dūmus leisdami, gresmingai ke- leivius šaukdami.

Ne visi tokie laimingi buvo kaip aš pagaliau atsėdusi į sa- vo vietą traukinyje. Kiti ėjo ir ėjo išilgai vagonus savo vietų ieškodami. Viena moteris, net rusiškai manęs paklausė, kur ji galinti atsėsti. Ji kalbanti tik rusiškai ir lenkiškai ir keliau- janti iš Varšuvos į Torontą atos- togauti.

Man irgi reikėjo Toronte per- sėsti į kitą traukinį, kuris mane tik po 2 valandų turėjo nuvež- ti į Ingersoll, Ont., stotį.

Bet nerikėjo man stotyje vie- nai tas 2 valandas nuobodžiauti, kai pamačiau stotyje manęs be- laukiančias mielas mano toron- tiškes — ponias Oną Indreliene ir Veroniką Ottienę. Stoties restorane, rodos, tik 2 minutes prabėgo linksmai besisnekučiuo- jant ir besidžiaugiant netikėtu pasimatymu. Rodos, taip greit reikėjo atsivieškinti ir labai sir- dingai padėkoti, kad mielos po- nios mane atsiminė ir savo at- vykimu į stotį mane taip labai pradžiuo.

Tik 9 val. vakare atsiradau Ingersoll stotyje, kur manęs jau laukė p. Vanda Karnelienė su savo komfortabiliška mašina, ku- rioje iškilmingai tupėjo maži- tis, lyg pūkų kamoliukas, į la- putę panašus žavingas šuniukas, kuris nenorėjo manęs įsileisti, aukščiausiais tonais lodamas. Kai užgirdau p. Vandą ji vadi- nant Tigrą, bijojau net lipti ir mašinon, kad tas Tigras manęs nesudraskytų. Bet taip blogai neatsitiko ir mes laimingai įva- žiavome į parkų rajoną netoli Tillsonburgo miesto.

Architektas Erdvilas Masiulis, Beverly Shores, Ind., išrinktas šių dienų žymiuoju ame- rikiečiu — Notable American of the Bicentennial Era ir bus aprašytas suakutinių almanache. Jis daug prisidėjo prie Nacionalinių parkų propagavimo, Lituonikos Parko įsteigimo ir jame Lituonikos paminklo pastatymo sulgį jo sukurtu projektu. Beverly Shores miesto valdyba jo darbą įvertino \$4,000 ir išreiškė padėką. Arch. E. Masiulis vertėsi privačia projektavimo praktika, pagal jo planus yra pastatyta daug privačių ir valdinių pastatų.

Kaip lietuviai Kanadoje gyvena

Ponų p. ir V. Garnelių reziden- cija erdvi ir labai ištaigingai įrengta. Stilingi baldai, naujas Steinway firmos pianinas. Kam- bariai išpuošti meniškais pa- veiksiais ir pačios p. Vandos ke- ramikos darbais, bei pieštų pa- veikslių kūriniiais. Apatiniame aukšte didelė salė svečiams; ki- toje pusėje lietuviška pirtis, ku- rioje ir man teko vanotis klevine vanta. Didelis vaisių su krū- mais uogų sodas. Tillsonburgo mieste p. p. Garneliai turi "Im- perial" hotelį. Viršutiniame auk- šte nuomojami 22 kambariai, o apatinėje dalyje, dviejų salių res- toranas. Šiame dideliame hote- lyje P. Garnelinių šeimininkau- ti padeda jo gražuolė dukterį Mil- da vedęs žentas Vladas Gu- diauskas — Gordon.

Teko svečiuotis ir jų šeimoje. Su savo dviem gražiais vaiku- čiais, jie gyvena dideliame, dvie- jų aukštų name, nepaprastai pra- bangiai įrengtame su dideliu, puikiu baseinu kieme.

Retai tokins turtingai ir me- niškai išpuoštus namus galima matyti net ir pas turtingiausius lietuvius Amerikoje gyvenan- čius. Vaikščiojau po tą būta, lyg pati būčiau filmų artistė, ku- riam vaizduojamas karališkas gyvenimas.

Kadangi Tillsonburgas nuo Čikagos tik apie 400 mylių, tai mano brolis Albinas Raciborskas pažadėjo čia atvažiuoti su ma- nim pasimatyti.

Vieną pavakare sėdėdami so- de išgirdome automobilio durų trinkelėjimą, bet ne durų skam- butį. Supratome, kad gal tai at- važiavo brolis. Taip ir buvo. Klausiam, koki jis neina mū- sų ieškoti, o sėdi mašinoje?

— "Mat aš esu iš Čikagos ir esu labai gerai išdresiruotas. Pas mus tokius beslaminėjantius po svetimus kiemus šauda", be- sisveikindamas atsako brolis Al- binas.

Garneliai labai maloniai priė- mė ir mano broį pavišėti pas juos ilgiau, o ne tik pamačius mane grįžti namo.

Tabako krašto širdis

Sekmadienį važiuodami į Delhi bažnyčią, pakelyje pamatėm di- delį stulpą su milžinišku tabako lapu ir užrašu: "Heart of Tabac- co Country". Reikšia įvažiavo- me į tabako karalystės zoną.

Delhi miestuke 1959 m. Lon- dono, Ont., vyskupija leido įkur- ti šv. Kazimiero lietuvių baž- nyčią. Pagal pastatymo raštą visi lietuviai katalikai, gyvena- nuo Delhi 50 mylių aplinkui, net 12 miestukų su jų apylinkėmis, sudaro vieną parapiją.

Is 1969 metais išleistos "Pir- mojo dešimtmečio istorija" kny- gos galima matyti, su koku en- tuziazmu lietuviai aukojo tūk- stanių dolerių, (o tokie A. T. Zebertavičiai aukojo net 2,896 dolerius, J. O. Stradomskiai 2-

515 dol., G. E. Rugieniai 2,079 dol.). Kiek daug darbo ir pa- stangų įdėta, kad turėtų savo lietuvišką bažnyčią. Ir ji tikrai dabar graži. Papuošta medžio skulptūromis, kurias sukūrė ga- bus meistras J. Vitkauskas pa- gal dailininko J. Bakio projek- tų. Jis išpildė ir architektu V. Zubo projektą — šventorių pa- statytą lietuvišką kryžių, de- dikuatą Lietuviams Kankiniams Atminti.

Pamaldų metu gražiai gieda choras vargonuojant Daivai Ra- tavičiutei, arba Pauliui Vytaui, arba kitiems bestudijuojantiems muziką jaunuoliams.

Bažnyčios įsikurimo vadovas ir iki šiol klebonas kun. Dr. J. Gutauskas atrodė labai gerbia- mas ir mylimas savo parapijie- čių. Visiems labai patinką jo pamokslai, kurie nesiriboją vien tik perskaitytos evangelijos nu- latiniu aiškinimu, bet jis nagri- nėja šių laikų gyvenimo pasirei- škimus, formuodamas parapijie- čių nuomones. Teko mums gir- dėti labai įdomų jo pamokslą apie bažnyčios pažūrą į mirties bausmę. Žudikams dabar val- džios svarstomą įstatymą. Apie pasaulyje egzistuojančias religi- jas, jų skirtumus ir santykius tarp savęs. Randą jis labai gra- žius žodžius palydint ir miru- sius. Dalyvavome laidotuvėse Antano Valto (Klaipėdoje būv. provizoriaus) ir garsaus Ame- rikos lietuvių veikėjo Leonardo Šimučio 5 m. mirties suakutinių minėjimo šv. mišiose, kurias už- prašė Leonardo mirusio brolio Stasio žmona Konstacija Šimu- tienė. Pamaldų metu nuotainin- gai vargonavo p. Vanda Garne- lienė.

Tokia jau čia tradicija, kad į laidotuves ar mirusių suakuties minėjimus, atvyksta visi para- pijiečiai. Abu kartu, po liūdnu ceremonijų teko būti ir pusry- čiuose, kurie dažniausiai vyksta geriausiame Delhi "Golden Leaf" restorane.

Ivairūs parenginiai vyksta ir bažnyčios salėje, kurioje yra sė- na, pianinas, biblioteka ir virtu- vė. Čia buvo ir mūsų pirmas su- sipažinimas su šios apylinkės li- tuviais. A. A. kunigo K. Riekaus įkurtoji lietuviška mokykla ke- liais atvejais ir ji čia gavo savo prieglaudą, bet padidėjus vaikų skaičiui, tekdavo rasti didesnę patalpą mokykloje. Daug pasi- šventusių mokytojų dirbė lietu- viškoje mokykloje, bet kaip "De- šimtmečio istorija" knygoje ra- šoma "Ilgiausiai mokytoja iš- buvo ir tai iki paskutinių metų A. Ratavičienė. Jos ne tik šeša- dieniui mokyklai, bet ir ben- drai visumenei veiklai pasiau- kojimas yra didelis ir vertas pa- garbos". Del įvairių priežasčių mokyklai nustojus pernai veikti, K. A. Ratavičiai ir St. V. Ja- kubickai vedavo savo vaikus 45 mylias į Londono, Ont., šeša- dienių mokyklą.

Kai buvo rastas, kad šioje apy-

Kai pradėjo tabaką auginti naujai atvykę lietuviai po antro pasaulinio karo, senosios imigra- cijos lietuviai jau turėjo apie 45 tabako ūkius.

Pirmas mano vizitas pas taba- ko augintojus lietuvius, buvo pas Veroniką ir Vincą Treigius.

Juos su a. a. Jonu (Kardeliu) pažinojau iš pirmos dienos atvy- kimo Kanadon, kai jie mus pa- sitiko Toronto aerodrome atvy- kusius iš Vokietijos 1949 me- tais. Jie išrūpino mums Kana- don įvažiavimo dokumentus ir surado mums prieglaudą pas to- rontiškiuos Oną ir Joną Indrelius, kurių vaishinguose namuose mes gyvenome iki kol iš Montrealio Jonas Leknickas atvažiavęs, iš- sivežė Joną redaguoti "Nepri- klausomos Lietuvos".

Įvažiavus į Delhi miesto Tal- bot gatvę, iš tolo pamatėm vie- name kieme aukštai iškeltą ple- vėsuojančią Lietuvos trispalvę ir Kanados vėliavą.

Nereikėjo žiūrėti ir numerio. Važiavom tiesiai plačiu mekska- tuotu kiemo keliu prie didelių, gražių, namų, kur mūsų jau lau- kė p. Treigiai. Dabar jie jau ne- bedirba savo ūkiuose. Senai jau juos pardavę gyvena savo di- džiuoliame prabangiai įrengtame name tarp aukštų žaliuojančių medžių, vaisių sodo ir žydinčių gėlių.

Didžiausiame pašlaitėje savo žemės plote V. Treigys augina ir globoja įvairiausių rūšių paukščius, juos veisdamas, kerk- damas, išvystydamas naujas

paukščių rūšis ir kai galutinal bus įrengtas Delhi miesto zoo- logijos sodas, atiduos savo iš- augintus paukščius miestui. Vin- co Treigio rūpeniu buvo pasta- tytas ir tas stulpas su geltonu tabako lapu, skelbiantis Delhi apy- linkę tabako augintojų centrū. Pirmą kartą tą stulpą kažkas su- degino. Antrą kartą pastatytą tokį pat, nutrenkę perkūnas. Du metu miesto valdyba nedarė stulpą atstatyti. Bet V. Trei- gys ir vėl pasirūpino, kad stul- pas stovėtų toje pačioje vietoje skelbdamas pravažiuojančiam kur esi.

Delhi didelės gimnazijos aikš- tėje visų čia gyvenančių tautų iškeltos vėliavos. Tarp jų V. Treigio iniciatyva plevėsuoja ir mūsų trispalvė.

Veronika ir Vincas Treigiai, pirmieji lietuviai šioje žemėje gavę Kanados pilietybę, ir kai juodu šventė 50 metų savo ve- dybinę sukaktį, gavo sveikinimus iš Kanados premjero ministerio oimrininko P. E. Trudeau ir net iš Popiežiaus.

Visą savo gyvenimą V. ir V. Treigiai aktyviai reikšias tarp lietuvių: aukodami pinigus lie- tuvybės išlaikymo reikalam, iš- rūpindami daugelį įvažiavimo Kanadon dokumentus, o atvyku- sius globodavo ir padėdavo įsi- kurti šioje žemėje.

(Bus daugiau)

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJINIENAS

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui tik už \$5.00 metams! (Reguliari prenumerata — \$10.00)

Prašome iskirpti ir prisiusiti su virš nurodytu prenumeratos mokesčiu.

(Pavarde ir vardas) (Tikslus adresas)

What if we told you to cough up \$18.75 or else?

A little over 4 dollars for every 3 you invest. Plus, the privilege of buying the new 5% Freedom Shares along with your Bonds.

But these are the selfish reasons for buying Bonds. Good, but selfish. There's one other very important reason why Americans already own over \$52 billion in Bonds.

It's called pride. It just so happens that most Americans still choose to think this is the best piece of real estate going.

If you happen to be one of these Americans who thinks there's something in this country of ours, why not buy into it. Sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Or go to your bank. And cough up that \$18.75. Please.

You wouldn't like it, of course. You see, one of the nice things about buying U.S. Savings Bonds is that you don't have to. That's because you happen to live in a free country where nobody forces you to do anything. Rather, your country asks that you simply consider the many advantages of Savings Bonds. First of all, if you think they're a get-rich-quick scheme, forget it. Bonds aren't for you. They only pay off in the long haul. For a quick return, there are a lot better ways to make a buck. They do pay off, however. Handsomely, as a matter of fact.

Take stock in America Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJENOS 1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Pastabos iš tolo

Gerai ir negerai,
kad tik "Akiračiuose"

Su dideliu dėmesiu (kaip ir daug ką) "Akiračiuose" perskačiau (liepos mėn. laidoje) reportažą (nežinomo bendradarbio) apie šią vasarą Stokholme įvykusį Baltijos Instituto suvažiavimą, kuriame kalbėjo net Svedijos ministeris pirmininkas Olof Palme — labai kontroversinė asmenybė Amerikos-Svedijos santykiuose. Kaip iš reportažo matyti — jo pasisakymai "Baltų" adresu — viltingi.

Dėlko aš noriu apie tą suvažiavimą padaryti pastabą, tai būtų štai kas: "Akiračiuose" įdėtaime reportaže pasakyta, kad lietuvių tame suvažiavime dalyvavo apgailėtina mažai ir dėlto lietuviška tematika suvažiavimo programoje buvusi neproporcingai reta. Bet dar ir tai mane nelabai stebina.

Kuo stebiuosi — yra tai, kad Lietuvą liečiančių pranešimų tarp (įdomesnių) tepaminėta tik Ichiro Kato (Nakaku, Yokohama — Japonijoje) M. K. Čiurlionio kūrybos įvertinimas japonų akimis, paskui Aba Stražo (Hafos Universitet) dėstymas apie 1917—1918 m. Lietuvos Tarybą ir Dow Levino (Hebrew Universitete, Jerusaleje) pranešimas

apie Pabaltijo žydų pasipriešinimą (daugiausia Lietuvoje) ginčiu prieš nacius.

Tame "Akiračių" reportaže apie tokius įdomius prelegentus ir dar įdomesnes temas tik tiek ir pasakyta. Koks didelis nuostolis lietuviui, nebuvojamame suvažiavime — besidominčiam kitataučių pasisakymais apie Lietuvą, jos žymiuosius žmones, įvykius — apie kuriuos mažai ar beveik nieko nežinoma pavz. (žydų priešinimasis naciams Lietuvoje).

Sakau dėlto, kad labai gerai, kad "Akiračiai" paskelbė apie tą suvažiavimą bent tiek, kiek paskelbė. Savaimė suprantama, kad "Akiračiai" dėl savo laikraščio (dydžio) apimties negalėjo dėti viso tų paskaitų — pranešimų teksto, nes tokiu atveju būtų reikėję išleisti padidintą "Akiračių" laidą.

Čia ir prienu prie kitos pastabos, kad kita vertus ir negerai, jog apie tai paskelbta tik "Akiračiuose", kad tokių retų prelegentų kalbų, liečiančių Lietuvą bei jos žmones bei įvykius, ištisi tekstai iki šiol nepasirodė, kitoje mūsų spaudoje, turinčioje ne tik pakankamai, bet ir daug kartų daugiau vietos negu "Akiračiai".

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnįjį Amerikos lietuvių Juozą Adomaitį — Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemą ar vasarą pasisakymams nupirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijūgins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTANO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviesuolių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis — Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, paržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekv. žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygėlė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Jau kuris laikas atspausdinti ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$10. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, ištęgti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški choralai, 9 bažnytiniai ir 314 veiksnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, ištęgtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pasiųsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persituntimui pašto reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, choralai, grupės, užsakinios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persituntimo ilaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Parodos iniciatorės Irena Tamošiūnienė ir Giedra Gustaitė prie Comara Gallery, kurioje vyksta Čiurlionio reprodukcijų paroda.

Nuotrauka P. Jasiukonio

Dar vienas kryžius?...

Los Angeles mieste A. Skiriaus leidžiamo "Lietuviai Amerikos Vakaruose" paskutinėje laidoje įdėtas Pažemėnio straipsnis "Reikia lietuviško paminklo ir Kalifornijoje". Tame straipsnyje, tarpe kita ko sakoma: "...Los Angeles ir apylinkėse, kur yra įsikūrusi daugtūkstantinė lietuvių kolonija, su gražiai patriotiškai — lietuviškai vedama didele parapija, su gausiomis mokyklomis, su stipriomis meninėmis pajėgomis, nėra nė kryžiaus, nė kokio kito memorialinio paminklo, kur viešai galėtume susirinkti, susikaupiti ir pademonstruoti savo lietuvišką etninę grupę".

Toliau: "...Šiuo Amerikos etninę grupių iškilimo ir Amerikos dviejų šimtų metų sukaiktis minėjimų momentu būtų pravartu ir lietuviams pagalvoti, kaip šiuos įvykius ir save geriau įamžinti ir Lietuvą pagarsinti". Tą klausimą, pagal K. Pažemėnį, esąs iškėlęs prof. Vl. Juodeika, praieitų metų ramovėnų skyrė (Los Angeles) susirinkime, bet tai ir buvo viskas — taip atrodė.

Kaip čia sakoma, "kredito" reikėtų duoti ir prof. Vl. Juodeikai už tokios minties iškėlimą ir K. Pažemėnui — už jos priminimą, nes iki šiol niekas tuo klausimu viešai nėra pasisakęs.

Keliant klausimus apie Lietuvos "įamžinimą" čia Amerikoje, statant kryžius ar kitokių paminklų — siūlyčiau pasvarstyti ir apie lietuvių paminklą Amerikai, kaip dėkingumo ir lojalumo išraišką kraštui, kuris lietuviams ir Lietuvai davė labai daug ir iš kurio tikimės (net reikalaujame) dar daugiau.

Sau jau pristatėme užtenkamai ne tik kryžių bet ir kitokių paminklų. Kur jie ir kas apie juos šiandien bekalba.

Tik prisiminkime 1964-65 m. New Yorko pasaulinės parodos progą ten patstatytą lietuvišką kryžių, dėl kurio buvo mušamas labai garsiai lietuviškos propagandos būgnas. Kur tas kryžius ir kokiame būklėje yra dabar? Kas apie jį girdėjo ir rašė tada (parodos metu) iš amerikiečių? Ir, matykite, turėjo atsitikti taip, kad dabar, kai tas kryžius

ANTRAS SĖKMINGAS PIKNIKAS

"Piknikas, piknikas — ir po pikniko", nusiskundė mano draugas K. K., kai Polonijos parko patvoriuose pradėjus artėjancio vakaro šešėliams rinktis publika atsiminė, kad jau laikas atsiveikinti.

Ne vienas abejojo, ar po Darbo Dienos beapsimoka didelį pikniką ruošti, ir faktai parodė, kad apsimoka, apsimoka! Visi, atrodo, buvo tos nuomonės, kad Naujienos turėtų ir dar dažniau

parodos laukų užkampyje išvengti sunaikinimo (valdiško — parodai užsibaigus) — jį, išniekintą "atrodo", anaipol ne religinio pobūdžio laikraštis, "Vienybė".

Ir jei ne "Vienybė" — turbūt, apie tai ir nebūtume sužinoję. Kaip tik to kryžiaus likimas rodo, kad jei kryžius mums gali būti viskas — tai kitiems gali būti niekas. Amerikos lietuvių yra įsigiję ar sukūrę pakankamai vietovių ir paminklų, prie kurių gali pademonstruoti savo lietuviškumą. Dabar būtų pats laikas pasvarstyti apie paminklą — prie kurio lietuvių galėtų ir turėtų pademonstruoti savo amerikoniškumą.

"Būkim geruoju"...

Vladas Gylis, daug metų talkinęs Los Angeles lietuviškajai radijo valandėlei dar Br. Gedimino (ir mano) laikais, o juo labiau naujai atsteigtajai, kuri be jo, turbūt, ir nebūtų iki šiol išsivertusi, kaip lygiai pasigęstų jo ir daugelį kitų lietuviškosios veiklos šaltinių (ypačiai vaidybos ir akordeono muzikos) — yra vienas labai retų (jaunesnės kartos) mūsų veikėjų, kuris su nieku ir nei prieš ką neturi jokio "gruodžė".

Tokį aš jį matau daug metų ir niekur ir niekada mudu neturėjome mažiausio "confrontation", nes jis visada sukalbamais, visada ir visur lietuviškam reikalui paslaugus, viskam lietuviškam besistengias padėti, nekaltant jau apie radijo (lietuvišką) valandėlę, kurios jis yra nepažinoma gija (kaip kurių valandelių redaktorių ir pranešėjas, bet beveik 90% visų valandelių garso technikas, be priekaišto).

Daugelio metų bėgyje negirdėjau apie Vladą Gilį mažiausiai neigiamo žodžio, neturėjau tokio ir savo širdyje. Ir štai dabar, visai nesenai, jis, sveikindamas mane gimtadienio proga, ištisias savo dešinę ir tarė: "...būkim geruoju". Net "pas-tačiau akis". Juk mudu niekada ir niekur "nesusikryžiavome". Taip jam ir sakau. Vladas gi (koks sutapimas — ir aš Vladas) ir aiškina: "Žinai, mudviejų užtektų ir "būk sveikas", "labas", "gerą dieną" ar kitokio senyvo sveikinimosi pareiškimo, bent žinai, čia Amerikoje, dabar išgyvename tokį laikotarpį, kai neretas lietuvis lietuviui negali pažiūrėti tiesiog į akį, susitikti

bet lietaus nebūvo nei lašelio, ir saulutė vėl debesų nusikračiui maloniai švietė ir šildė prieš nusileidimą savo Naujienų draugus ir svečius spinduliais apiberdama.

Būtų gera tema poetams sukurti gerą odę, kurioje būtų apdainuojamas susitikimas. Tai yra didelė tema visokio žanro kūrėjams. Naujiems kasmet suteikia tokias neįkainojamas progas seniem, buvusiems artimiesiems, tik likimo išblaškytiems draugams (ir draugams!) susitikti, bet šis piknikas buvo lyg tyčia tuo tikslu suruoštas. Piknike, kurs buvo beveik tiek pat gausus apsilankiusiais kaip ir kiti, šį kartą buvo ypatingai gausus sveteliais iš pagyvenusiųjų amžiaus, kurie į tolimus piknikus užmiesčiuose nebeišsirengdavo, o į pikniką, suruoštą, kur autobusai iš viso miesto priveža iki pat durių, daug atsirado savanorių. Tokiems amžiumi nunokusiems namsėdžiams tai neįkainuojama proga; susitikti tam pačiame mieste gyvenant per metus metus vienas kito nebesusitikant. Lietuvoje tik pusė žmonių gyvena to skaičiaus kaip Chicagoje su priemiesčiais (3 ir 6 milijonai), o kaip retai lietuvis nuo, sakysim, Lieplaukės susitikdavo lietuvi nuo Želvos!...

Vaisėms šiame piknike nebūvo galo, ir tuos tradicinius Naujienų šeimininkų tiek-tus pietus išvalgė iki paskutinės lėkštės. Prie "stiprybės barų" šaltas "kaip ledas" alutis pirmenybę užleido "karštiesiems", vis tai ženklas, kad oras nebe vadas, o melancholiško rudens ličio. Daug buvo žmonių, daug pramogų, "laimės šulinių", kur buvo apščių gerų vertingų dovanų, gražiai praėjo ir gyvai — marga pikniko programa, pasakytos kalbos, padainuotos dainos ir pagrota muzika, bet viena dalyką teko ypač pastebėti tai — brangią progą susitikti, kaip svečių būriai lyg biteles korius aplipę — stalus apsėdę, barus apsupę vaishinosi ir kalboms gallo neberado. Kad Naujienų piknikai "atjaunina" žmones, jauninčiai veikė vieno 96 metų lietuvis veterano tvirtas žodis atsiveikinant: "Iki vėl pasimatymo sekančiame Naujienų piknike!"

Taigi iki vėl pasimatymo!

(plačiau kitą kartą) jpr.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO

L I E T U V I O

DRAUGAS IR BICIUOLIS

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapių, o antrajame 226 puslapių. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siunčiamam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Išlaidos pletuose kiamas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone MA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year. \$16.00 per 6 months. \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$35.00 per year. \$14.00 per 6 months. \$7.50 per 3 months. Canada \$30.00 per year. Other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$35.00
pusei metų	\$18.00
trims mėnesiams	\$9.00
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Didelės idėjos žmones jungia

Praeitą sekmadienį Chicagoje įvyko rudeninis Naujųjų piknikas. Tai buvo vienas įvairiausių ir gražiausių šių metų piknikų. Diena pasitaikė puiki, oras geras. Rytas buvo gražus, vidurdienį vėjas pradėjo šiek tiek smarkiau pūsti, bet netrukus aprimo ir visas popietis buvo pats gražiausias.

Piknikan suėjo įvairiausių įsitikinimų, įvairių politinių grupių ir įvairių pažiūrų žmonės. Buvo senųjų socialistų ir jaunų krikščionių, veiklių tautininkų ir liaudininkų; įvairių Chicago draugijų narių ir fraternalių organizacijų pareigūnų. Buvo 90 metų sulaukusių naujieniečių, kurie galėjo papasakoti savo įspūdžius iš Naujųjų steigimo dienų, bet taip pat buvo ir jaunimo, kuris šiandien stoja į galingas Amerikos lietuvių organizacijas, kad galėtų dirbti visiems lietuviams reikalingą ir naudingą darbą.

Naujienos tapo integralia lietuviško gyvenimo dalimi, patraukiančia visų srovių ir pažiūrų lietuvių. Kiekvienas lieka prie savo ir saviškių, bet kiekvienam šiandien aišku, kad be Naujųjų svarstyti mažus ir didesnius mūsų gyvenimo klausimus būtų neįmanoma. Reikalai taip susiklosto moderniaje minių ir masinės propagandos gyvenime, kad atskiros nuomonės, asmenys teisės, pagarba žmogui yra be jokio pasigailejimo tremiami ir niekinami.

Naujienos visą laiką gynė pagrindines žmogaus teises ir kovojo už organizacijų, teisę savarankiškai tvarkyti savo reikalus. Jos kovojo už kiekvieno žmogaus teisę pareikšti savo nuomonę; už galimybę tą nuomonę su prantamai išspresti ir leisti dėl jos pasisakyti.

Naujienos kėlė pačius svarbiausius laisvės klausimus. Jos informavo plačiau ir teisingiau, negu bet kuris kitas laikraštis apie pavergtos lietuvių tautos gyvenimą, apie Lietuvoje likusių žmonių kančias ir sovietinė prispaudą. Jos svarstė kelius, kaip Amerikos lietuviai galėtų daugiau padėti savo broliams ir seserims ne tik atgauti prarastą laisvę, bet kaip sutraukti galimai didesnes jėgas, kad talka galėtų padaryti tai, ko nepajėgiamė padaryti paskirai.

Naujienos veda atkaklią kovą prieš valdyti norinčių ir savo valią kitiems primesti pasiryžusių grupių suvalę ir net kriminalinius veiksmus. Kiekvienas turi teisę

KODĖL PASMERKTA, O NESITARTA?

P. STRAVINSKAS

(Tęsinys)

6) Dėl kaltinimo opozicijos, kad ji, neva negalėdama savo "melo" paslėpti, pasirašiusi sau įstatus, tai kaltintojas Juozas Gaila pasirodė išvis nesiorientuotas, kas jo vadovaujamoje LB darosi. Opozicija ne sau "pasirašiusi" kokius įstatus, o suprojektavusi juos perorganizuoti visai JAV LB federaciniams pagrindais, maždaug tais pačiais, kokiais yra susiorganizavę ALTas, kad ta mūsų LB būtų natūralesnė, remtusi

organizuotą Amerikos lietuvių visuomenę, leidžiant joje dalyvauti visoms. Šio krašto lietuvių organizacijoms — draugijoms; kad tuo būdu būtų užkirstas kelias įsigalėti Bendruomenėje, kokiam vienai siautėjui grupei, kaip dabar yra su mūsų frontininkais, kurie visokiomis nesąžiningomis priešrinkiminėmis agitacijos būdais, klajotomis ir kitomis suktybėmis išsirenka LB vadovybės šali, kaip tas buvo 1973 m.) ir po to diktuoja kitiems, su nie-

se įtikinti kitą lietuvių savo minties, plano ar paprasto teisingumo ir gerumo. Bet niekas savo nuomonės, plano ar pasiūlymo neturi teisės primesti prievarta, niekas neturi teisės naudoti vadinamos "vado privilegijos" ir įsakinėti kas ką ir kaip turi daryti. Įtikintas žmogus yra daug protingesnis, negu įsakymą pildantis robotas.

Naujienos pasisakė prieš apgaulę, sukčiavimą, rinkimų klastojimą, nutarimų išskaičiavimą organizacijoms valdyti, jų turtui eikvoti ir bandymams mažumos valią primesti daugumai. Naujienos pasisakė prieš kriminalinio elemento įnešimą į visuomeninį gyvenimą. Jos kėlė viešumon ir smerkė kitų daromus kriminalus, jos tokie pačių smarkumu pasmerkė, kai nusikaltimai buvo pačių lietuvių daromi organizacijoms valdyti ir savo valiai primesti. Naujienos ne tik pasisakė, bet kėlė viešumon konkrečius nusikaltimus. Jos nurodinėjo, kad negalima smurtu ir klastotais rinkimais grobti organizacijų, o vėliau reikalauti, kad klasta prie vadovybės priėję pareigūnai būtų skaitomi teisėtai organizacijos vadovybės nariais.

Atkakli kova prieš kriminalinio elemento įnešimą į visuomeninės organizacijas; kova už lietuviškų organizacijų teisę valdyti savo turtą; kova už teisę laisvai diskutuoti visas svarbesnes visuomeninio gyvenimo problemas sujungė apie Naujienas žmones, kuriems šie dalykai yra brangūs ir kurie žino, kad kiti keliai ves kreivais keliais organizacijas ir išskvės visai kitiems tikslams lietuvių sukaupytą turtą.

Pagaliau, apie Naujienas grupuojasi visi tie, kurie be jokios atodairios kovoja prieš Lietuvos pavergėją. Joks bendras darbas su okupantu; joki susitarimai arba bandymai ieškoti bendros kalbos su didžiausios vergijos skleidėju — nieko gero pavergtiesiems neatneš. Kas rado reikalo šunuodegauti Lietuvą pavergusiems rusams komunistams, tas okupantui teisybės į akis negalės pasakyti. Kas, aplankęs giminę, pasizadėjo apie matytą vargą nieko nepasakoti, tą priešas, be jokių pastangų, padarė savo bendradarbiu. Kas prieš parinktos sirenos balsais tiek susižavė, tai greičiau kaktą praskels į greitkelio cementą, negu žavėsis lietuvių laisvės dainomis.

Kova už Lietuvos laisvę ir žmogaus teises yra didelė ir sunki. Ją galėsime laimėti tikta vieningai žingsniuodami. Bet mus gali vienyti tikta teisybė ir teise paremti kasdieninio darbo žingsniai. Apgaulė, klasta ir kriminalas mus skaldo. Apgaulė griaua organizacijas ir padeda priešiui.

Naujienos kovoja už didžiausias žmonijos idėjas, todėl kartu su jomis žingsniuoja toks didelis lietuvių skaičius.

kuo nusikalt, dami, dargi remdamiesi savo "demokratija"... Šitaip federaciniais pagrindais pertvarkius JAV LB, pagaliau, būtų geriau, ir tiems patiems frontininkams, kurie šiandien yra užsitraukę kone visos mūsų visuomenės didžiausią neapykantą, odują, įskaitant net ir labai didelę dalį katalikų, nors jie dedasi esą "gerais katalikais"... Visi tą mato ir supranta, tikta vienas JAV LB Valdybos pirm. Juozas Gaila — ne! Jis poškina savo straipsny niekus apie JAV LB Reorganizacinės Tarybos paruoštus šios LB perorganizavimo įstatus, kurie dar šiemet bus formaliai, tos LB Tarybos suvažiavimo priimti, žinoma, jei dėl tokių užsispyrėlių — kietasprandžių ir gerokai siauro proto JAV LB vadų, kokį turime Juozo Gailos asmenyje, baisios ir nepvaldomos neapykantos (tai opozicijai) bus sutrukdyti taikos ir vienybės atstatymo pasitarimai ar derybos. Štai, kodėl ir mes visi neturime degti neapykanta netgi ir visiems frontininkams, kurių tarpe esama ir labai gerų žmonių ir veikėjų, kurie kalti gal tik dėl savo pasyvumo ir akto paklusnumo savo nesąžiningiems vadams.

7) Dėl Juozo Gailos nusiskundimo, kad opozicija kelia aikštėn LB Tarybos rinkimų suklustojimą (1973) ir parajuokos, kad jos veikėjai "pasiskelbė" pirmininkais, lyg ir dėl savo asmens garbės.

a) kelti aikštėn Bendruomenėje pasireiškusius nusikaltimus, ypač gi rinkimų klastojimus, būtinai reikia, nes leidžiant B-nėje reikštis nusikaltimajam elementui ji, B-nė, pasidarys tikrai "criminal society", kuriai bus tiesiog gėda doriems lietuviams priklausyti. Nėra jokios gėdos dėl tų nusikaltimų skystis ir Amerikos teismams. Nusikaltimai daro žmonėms gėdą, kaip jau anksčiau esu rašęs, o ne nuken teįsusių skundai dėl jų, net ir valstybės teismui, kur yra didesnės garantijos jiems išaiškinti.

b) Kalbėti ar rašyti apie tai, kad JAV LB reorganizatoriai dėl savo "asmens garbės" pasiskelbė pirmininkais gali tik naivus žmogus, jeigu jis pats sau tiki. Kokios "asmens garbės" iš to savo pirmininkavimo JAV LB Reorganizacinei Tarybai turi Dr. Z. Danilevičius, apie kurį taip paniekiamai atsiliepia, matot, toks jau "dideles garbės" vyras, kaip, va, tas pats Juozas Gaila, kurio vardo niekas mūsų nežinojo iki šios jam labai nesisekan-

Mirė Juozas Stoškus

Floridos Amerikos Lietuvių klubas jau metai kai nebeturi savo tarpe klubo nario Juozo Stoškaus.

Floridos Amerikos Lietuvių klubui tai prisimintinas asmuo. Veiklus, pareigingas, visada ir visur klubo veikloje besistengęs pagalbėti, bei padėti. Vienus metus buvo išrinktas klubo direktorių tarybon. Čia dirbo ir atrodė savo pareigas kaip toks direktorių tarybos narys maloniai ir su atsidėjimu atliko.

Gal tas ir gerai, bet Dievulis sako, kad gerų žmonių ir jam reikia, tat 1974 m. rugsėjo mėn. 19 d. pasikvietė pas save, net nespėjus savo klubo broliams pasakyti malonų sudiev.

Juozas Stoškus gimė 1902 m. rugpjūčio mėn. 9 d. Vilkaviškio apskr., Grizų val., Merksiškių km. ūkininkų šeimoje. Šeimoje kaip vyras buvo vienas. Būdamas 19 m. pradėjo mokytis dailidės amato ir tuo darbu vėliau vertėsi.

Seimą sukūrė 1930 m. balandžio mėn. 11 d. pakviesdamas sau gyvenimo rūpintoją Urslę Domeikaitę. Dar begyvenant Nepriklausomoje Lietuvoje susilaukė dukros Eugenijos.

F. A. L. Klubas narys A. Urbonas

jos ir sūnais Vytautu, kuriuos laimingai su jų mamyte tremties vargo keliais 1949 m. balandžio mėn. atplaukino į Clevelandą ir čia juos savo mažiukus su mamytės pagalba užaugino, išmokino ir paruošė gyvenimui.

Vokietijoje, kaip ir visi pabėgę iš savo krašto — tėvynės, tremtinio vargus išgyveno Wenden lietuvių stovykloje.

Clevelande gyvendamas priklausė Lietuvių Bendruomenei ir R. K. Lietuvių šv. Jurgio parapijai.

Taip pat Clevelande įsikūręs dirbo kaip medžio apdirbimo specialistas (karpenteris).

Floridon atvyko 1970 m. jau nelabai stipria sveikata, bet kaip patriotas lietuvis vėl griežėsi lietuviško darbo. Įsirašė į Floridos Amerikos Lietuvių klubą ir čia reikšė visomis galimomis įėjimais, kad lietuviška veikla būtų gyva.

Taip jau gyvenime sutvarkyta, kad gerų žmonių ir Dievui reikia, paliko mus tremtinis lietuvis ir iškeliavo amžinon poilsiui vieton.

Palaidotas Kanadoje Lietuvių šv. Jono kapinėse. Kur netoli gyvena dukra ir sūnus.

F. A. L. Klubas narys A. Urbonas

Taisome sumaišymą

Šių metų rugs. 6 d. Naujienose J. Viliušio straipsnis iš antro puslapio 6-tos skilties nukeltas į psl. 5-toj skiltįje esančio "Aktyvūs Lietuvos reikaluose" rašinio vidurį, nuo 12-tos eilutės iki skilties pabaigos, o pastarojo rašinio pabaiga padėta antro psl. 7-tos skilties viršuje, tarytum tai būtų p. Viliušio rašinio tęs.

Atsprašome P. Viliušį ir skaitytojus dėl šio sumaišymo. Šie nurodymai gali padėti atstatyti p. Viliušio tekstą.

Naujųjų Redakcija

ENCEPHALITIS MAŽEJA

CHICAGO. — Tik du apsirgimai visame Ilinojuje užregistruoti praėjusį sekmadienį, ir tie tik įtariamai, o nepatvirtinti. Iš 169 ta liga Ilinojuje apsirgimų praėjusį sekmadienį buvo 166. Naujai apsirgusių yra du vienas 65 metų vyras Evergreen Parke ir 4 metų mergaitė Belleville.

Illinois sveikatos departamentui žiniomis, laukiama pranešimų iš laboratorijų, iš kurių būtų matyti ar liga jau praėina.

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

DR. A. J. GUSENAS

SAUGOK SAVO SVEIKATĄ

Medicina dar neįmoko nugalėti kai kurių ligų, bet kaip jų išvengti — dažnai jau žino.

13

Amerikoje, girtuoklių yra 65.000.000 su viršum, o moterų ir merginų 25 procentas. Surinkty statistikų duomenys rodo, kad kronišku alkoholiu išlaikymas kainuoja du milijonų dolerių. Stebėtina graži suma pinigų išleidžiama girtuoklių užlaikymui ir jų gydymui bei priežiūrai.

Kiek vargo, skurdo ir ligų alkoholis atnašauja, tai kožnas blaivaproitis mato ir gerai žino. Alkoholis patraukia darbininkus prie daugio industrinių nelaimių ir ligų; daugiau jo vartojant, nauginiai apsinuodijimai. Kiek įvairių, pražūtingų nelaimių įvyksta vis dėl to gėrimo. Kiek jaunuolių vos jaunystėje pražydsių, prostitucijos urvuose palieka venerišku ligų aukomis!

Alkoholis paakstina žmonių ligotumą, greičiau nuo jo bet kokia liga prikimba, greičiau nuo jo ir miršta. Alkoholis tai pagrindas įvairių kančių — dvasinių, fizinių, ekonominių, visuomeninių. Kiek dėl jo įvairių nusikaltimų padaroma, kiek silpnapročių, degeneratų, išsigimėlių svietan gimsta!

RŪKYMAS NESVEIKAS

Ar mes nors kiek pagalvojame, kad rūkymas kenksmingas ir žalingas mūsų sveikatai? Kada žmogus pradėjo rūkyti, sunku tiksliai ir nustatyti. Nėra paliktų užrašų. Žinoma tik tiek, kad jau buvo rūkoma prieš tūkstančius metų. Bet niekad nebuvo rūkoma tiek daug, kiek nūdien. Nūnai rūko: vyrai, moterys,

seni ir jauni, berniukai ir mergiotės, net pradinės mokyklos amžiaus vaikai!

Rūkalai viešai pardavinėjami vyrams, moterims ir vaikams. Jie vaizdžiai reklamuojami laikraščiuose, žurnaluose. Tik neseniai buvo priversti nesiskelbti televizijoje ir per radiją. Reklamos sakoma, būk tai tos ar kitos cigaretės nekenksmingos sveikatai... Netiesa.

Koktu ir žiūrėti į jaunuolius — les, kurie rūko eiddami mokyklą arba sustoję gatvėje. Rodos, tėvai turėtų žinoti, kad jų sūnūs ar dukros jau pradėjo rūkyti. Juk lengva rūkūrių atspti — jis tabaku pasimirdęs! Tuo pat ir jo drabužiai! Tėvų šventa pareiga paaikškinti vaikams dar mažiems esant prie ko rūkymas iš mažens privės, ir kokia bus jaunuolio ateitis!

Nuo rūkymo padidėjo ir nikotino sukeliamos ligos. Ergo, sveikatos priežiūros departamentas buvo priverstas pradėti tyrinėti rūkymo žalą, nuo jo žmonių mirtinumą ir riboti rūkūlių skelbimus.

1) Sveikatos centrų daviniai visu 100% nurodo, kad žmonių mirtinumas nuo vėžio ir širdies ligų daugiausia pačina nuo rūkymo. Vienas iš penkių rūkūrių — miršta nuo vėžio ar širdies ligos. 2) Nerūkantieji žmonės gyvena 10 metų ilgiau, negu surūkantieji tik po vieną pakelį cigarečių per dieną! 3) Rūkūriai visuomet būna ryklės, plaučių, lūpų ir liežuvio vėžio aukomis. Jie dažnai apserga chronišku bronchitu, emphysema, skrandžio žaizdomis, augliais ir chronišku vidų sukepinimu.

Rūkymas ir dantims kenkia. Nesvarbu ką rūko — cigaretę, pyptę ar cigarą. Dantys nuo rūkymo paruduoja. Dantis juosiančios desnos nyksta, mažėja, alkrinta nuo dantų, prasideda desnų uždegimas, patinimas, pūlimas, žandikaulio trūkinėjimas, dantų klėjimas ir pagaliau, — dantų kritimas. 4) Rūkūriai bū-

na aukomis lūpų, ryklės ir plaučių piktybinių auglių, kurių pagydyti kartais jau ir nebegalima, ir žmogus miršta. 5) Ištraukus dantį, rūkūrių burnose žaizda labai sunkiai gyja, dažnai net paeina užnuodymąs. 6) Rūkymas neša žalą ne vien tik dantims, bet ir visam žmogaus kūno organizmui. Nustokime rūkyti, o už vis labiausiai — tai saugokime savo vaikus, kad nerūkytų! Už tai jie užaugs bu mum dėkingi!

Nūdien žmogus paneigia savo sveikatos priežiūrą dar jaunatvėje būdamas. Beje, kad dėlto, kad jis neturi jokio supratimo apie savo kūno masineriją. Užtai gal jis ir neprižiūri savo sveikatos, manydamas, kad ji jam tarnaus amžinai ir jis bus sveikas ir niekad dos nesirgs. Bet taip nebūna, anksčiau ar vėliau, kiekvienas suseraga ir už klaidas jaunatvėje padarytas, net sykiomis ir miršini užmoka.

Nūdien vieni iš jaunuolių suardo savo sveikatą narkotikais vartodami. Kiti iš jų paskęsta alkoholy, o treči rūkydami cigaretes. Narkotikai, gėrimas ir rūkymas yra labai nuodingi žmogaus sveikatai ir jie vien tik ligas gamina.

Dr. Arthur G. James, profesorius chirurgijos skyriaus Ohio universitete, raportuoja dantis vėžio draugų gydymojo suvažiavime Chicagoje štai ką pasakė: 90 proc. cigarečių rūkūrių miršta nuo plaučių vėžio. Siemet 385.000 mirs nuo skirtingų vėžio ligų. Bet daugiausia žmonių mirs nuo plaučių vėžio. Nuo jo mirtinumas smarkiai dauginasi tarpe vyrų ir moterų rūkūrių.

VENERINĖS LIGOS

Neretai dantų gydytojas sifilio ligą pirmiau pastebi negu medikas. Apdairus dantų gydytojas, darydamas burnoje dantų diagnozę, suranda sifilio ligos

simptomus: gomuryje, ryklėje, liežuvio šonuose ir lūpose. Sifilio liga labai biau ir užkrečiama. Ji taip pat yra ir paveldima iš anksčiau sirgusių sifiliu tėvų.

Sifiliu apsikrečiama per lytinius santykius, ypač gatvių pakampėse ir nešvariuose prostitucijos urvuose. Bet sifiliu apsikrėsti galima ir be lytinių santykių: nuo sifilitiko palietų daiktų arba su juo bučiuojantis. Dažnai juo apsikrečia viešųjų įstaigų patarnautojai, valgyklose valgių padavėjai, svečiai gerdami iš stiklinių, puodelių, valgydami nuo peilių, šakučių ir net servetėlių ir rankšluosčių!

Užsikrėtus sifiliu, jo bacilos, vadinamos spirochetės, greitai įsibrauna į kūno vidaus organizmą ir sparčiai dauginasi taip, kad per šešias savaites sifiliu apkrečiamas visas kūnas ir kraujas. Dažnai sifiliu apsikrečia dantų gydytojai, chirurgai, barzdų skutėjai ir masažuotojai.

Paveldėta sifilį kūdikiai gauna nuo sergančių motinų, kurios pirmiau ji turėjo arba užsikrėtė lytiniai santykiu momentu. Dažnai būna, kad kūdikiai gema invalidai ir už tėvų nuodėmes turi kentėti. Gerai, kad toki kūdikiai neilgai begyvena. Gamta gerai daro, pašalindama tokius išsigimėlius ir tuomi jiems ir jų tėvams sumažindama kančias.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĘ

DR. ANNA BALIUNAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
Ginekologinė chirurgija
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
640 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMLOCK 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicine Director
1932 E. Main Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
ketvirtadieniais 8-3 val.
Tel. 542-2727 arba 542-2728

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
Ginekologinė chirurgija
5132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS - CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2454 WEST 63rd STREET
Val.: antradieniais, 1-4 po pietų.
Ketvirtadieniais, 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Namais rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendrą praktiką, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradieniais, trečiadieniais, 9-12 val. vak. Šeštadieniais 9-12 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Resid. telefonai: GIBSON 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Del valandos skambinti telefonais HE 4-2123. Jei neatliepia, tai telefonais GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatus - Protezas, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 8-11 ir 6-8. Seštadieniais 9-11.
2450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROSPECT 8-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHEN YOU BANK OR WORK

Nereikalingas ir neprasmingas darbas

"Lithuanians in Canada" knyga

(Tęsinys)
IX
Daugiausia vieta pasūvesta religijai. "Lietuvių religiniai centrai" skyrus apima virš 50 puslapių knygos (psl. 32-80), kai tuo tarpu dvidešimt dviems metams Lietuvos Nepriklausomo gyvenimo laikotarpiui (1918-1940 m.) atvaizduoti pasitenkintu vos pora puslapių (žiūr. knygos 12-14 psl. J. V.). Tai prašosi platesnių komentarų!
Naivu būtų galvoti, kad tai tik paprastas, atsitiktinis reiškinys, neapsižiūrėjimas tokiais rašinio vietos disproporcijai ir tiek... Ne! Sekant viso veikalo minties vystymą, aiškiai persisi mintis, kad knygos autoriams iš viso mažai rūpėjo supažindinti

GRADINSKAS
PRIETAISAS
KIEKVIENAI TV NUO TOLO
VALDYTI
2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
Sekm. ir treči. uždaryta.

GELES VISOMS PROGOMS
Beverly Hills
GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios geles ir vaikai antkapio papuošimui ir sezoninės kapams geles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. S. ERNANDES
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRONTIER 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJOS SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA.
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 12:30-1:00 val. ryto. - Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telefonai: HEMLOCK 4-2413
715 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS
Our wildlife has no defense against the cruel use of fire. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches till cold. Be sure to douse all campfires. Use the ashes, and douse them again. Crush all smoking material.
Please Only Buy and Use Forest Products

ti šio kontinento angliškai skaitantį visuomenę su mūsų Lietuvos valstybės turėta, tautos pasisavintimu ir aukomis iškovota laisve ir nepriklausomybe, su jos 22 metų žydėjimo laikotarpiu, padaryta milžiniška pažanga visose gyvenimo srityse, o ir mūsų giliu susirūpinimu dėl Lietuvos, patekus jai vėl Maskvos barbarų vergijon!
Dabar gi tos knygos skaitytojai be jokių sunkumų susidarys sau įspūdį, kad mes visai nesieliojame dėl savo valstybinės praeities, mūsų tautos laisvės ir nepriklausomybės, kad ir trumpo periodo istorijos, lyg tai nebūtų ir buvę, ir kad mūsų pagrindinis susirūpinimas buvo ir yra tik savo religijos išsaugojimas ir, kad dabar džiaugiamės čia Kanadoje suradę tą beribę laisvę to srityje, ką mes šiam savo pagrindiniam veikale angliškai skubame tai urbi et orbi pareikšti. Visi kiti žemiški reikalai mums visiem...

Tokiam knygos autorių galvosenos pagrindui, o ir atsakymą tokiam spėjimui, randame knygos 70 puslapyje, išreikštam viename, gana aiškiai salemoniškam sakinyje, kuris yra pagrindinis "leitmotyvas":
"After fighting for a century for their religious freedom, the Lithuanians found it in Canada". Lietuviškas laisvas vertimas būtų: "Visą šimtmetį kovoję dėl savo religinės laisvės, lietuviai tai rado Kanadoje".
Vadinasi, pagal tai išeitų, kad mes čia esame laimingiausi, suradę tai, dėl ko visą šimtmetį kovojome? Visi kiti reikalai - socialiniai, tautiniai, politiniai, ir visokios kitos žmogaus teisų laisvės, kaip žodžio, spaudos ir t. t. - tai mums visai nesvarbu? Ar tai ištikrųjų vis klausimai minimalinės reikšmės, apie kuriuos čia Kanadoje visai neverta kalbėti?!

Tikrumoje gi, mūsų masinis bėgimas iš Lietuvos 1940-1944 m. buvo tik ne dėl religijos, t. y. ne vien tik ieškojimas tikėjimo laisvės, bet tai buvo apsišprendimas tarp gyvybės ir mirties!

Turėdami sovietinės okupacijos ankstyvesnį patyrimą, virš 75-000 lietuvių apėjo tada savo kraštą (kaip tai jau pirmiau minėta iš knygos pacituota ištrauka J. V.), savo gimtines bakožes, pievas ir laukus, kai raudonasis tvasas iš rytų užliejo visą Lietuvą (žiūr. Jurkūnas-Ig. Šeinius "Raudonasis tvasas" 1943 m. J. V.). Maskvos komunistiniai barbarai uždėjo šaliai žiauriausias vergijos pandius su visomis tautos genocido pasekmėmis. Žmonės gelbėjosi, bėgo... Ieškodami prieglaudos svetur, išsiblaškė po visus laisvojo pasaulio kraštus, kad tik nepatektų okupanto budeliams į nagus.

Apie 80,000 mūsų tautiečių tuo būdu atsidūrė Kanadoje. Jie pasirinko laisvę vietos fizines ir dvasines vergijos, išvengę komunistinės valdymo santvarkos "rojaus" metodu - areštų, tardymų, kalėjimų tremimo ir priverčiamos darbo stovyklas, kur jų žemiška kelionė būtų pasibaičius beženkliuose kapuose šalto Sibiro tundrose!... Šis pagrindinis motyvas turėjo būti visiškai pabrėžtas!

"Lietuvių religiniai centrai" bandoma kruopščiai, nors labai suglaustai, išanalizuoti krikščionybės atsiradimo eigą Lietuvoje. Prisiminta to proceso istorinės, politinės ir net archeologinės datos, o ir papročiai iš pagonybės laikų (Lietuviai išsaugojo savo senąją tikybą iki 14-to šimtmečio J. V.), tikėjimo simboliai, dievai ir prietariai. Neišvengta tačiau, kad ir praeinant, pabrėžti, kad krikščionybė ir Lietuvoje, kaip ir daug kur kitur, buvo įgyvendinta smurto keliu, žinoma nutylint tos eigos žalingus reiškinius.

Kito žinoma, krikščionybės įėjimo priedangioje elpėsi dažnai politiniai tikslai. Teutonų ir kryžiuočių ordino karinė invazija ugnimi ir kardu "skleidė" krikščionybę Lietuvoje, su Romos palaima, "gelbėjo" žmones iš pragaros narų, kaip kad ir žinomos ispanų inkvizicijos, nesivaržant dėl priemonių - žudant ramius gyventojus ir grobiant jų turta... kiek tai pareikalavo aukų, knyga ir istorija nutyli...

Toliau knyga pastebi, kad jau 1569 m. Lietuvoje atsirado jėzuitai, Kristaus kareiviai, tikslu kovoti su besipilečiančiu protestantizmu, antra, atskilusia nuo katalikybės krikščioniška religija (Pirmas skilimas buvo 1054 m. kai atsiskyrė taip vadinami stačiatiki-pravoslavai, J. V.), pagrįsta M. Liuterio reformomis.
Nesigilinant į visų tų problemų smulkmenas ir jų istoriją, čia kyla tik klausimas, kam tai visa buvo reikalinga skelbti, ir kam tai gali būti idomu skaityti šiuo metu ir, ypač šiame Amerikos kontinente, kai pats gyvenimas jau toli visa tai pralengvina? Ir tai be pagrindinių ir smulkių komentarų!

Nuo to laiko, kai M. Liuteris pareikalavo tikėjimo reformų, jau praėjo netol 500 metų. Kultūra ir civilizacija padarė milžinišką pažangą visose gyvenimo srityse ir žmogus jau keliauja į planetas be velnio pagalbos... Savaimė aišku, kad religija irgi turi progresuoti atitinkamai, jei nenori žūti. Tai negincijama gyvenimo taisyklė!

Šiandien visai suprantama, kai aukštoji katalikų vadovybė, su "neklįstančiu" popiežium prysakyje, irgi susirūpino tikėjimo reformomis ir bando skubos keliu reformuoti iš pagrindų tai, kas dar galima, tai ką pats gyvenimas jau toli pralengvina, - pašalinti nors ryškiausius įdėgintus nesamones ir religinius mitus (Reikia laukti, kad kun. F. Jucevičius pasisakys ir apie religinius mitus, panašiai kaip ir apie tautinius J. V.). Gaila, kad tai nebuvo atlikta daug anksčiau, savo laiku ir išpaalengvo, nes dabar staigi ir skubota pagrindinė operacija susilaukia daug komplikacijų, kurios tikinčiųjų masei sunkiai suprantamos... Ir ne stebėtina!

Toliau, vėl pakartotinai priminama caro laikų persekiojimai Lietuvoje 1795-1914 m. Šioje vietoje reikia suprasti, kad tai turima galvoje tikybės persekiojimai! Man atrodo, kad tai be reikalo nuolat kartojama ir per daug jau dramatiizuojama. Tikrumoje, dėl tikybės tada Lietuvoje nieks nebuvo pakartas! Tuom tik klaidinama čia angliškai skaitant visuomenę, kuri nesusipažinus su tų laikų istoriniais daviniais ir neturi supratimo apie tikrą tų laikų stovį Lietuvoje.

Rašančiam šias eilutes teko gerai pažinti Lietuvos vidaus gyvenimą, kai ji buvo dar caro valdoma. Prieš Pirmą Pasaulinį karą teko lankytis pradžios mokyklą ir rusų gimnaziją. Visur buvo dėstoma tikyba. Nesijautė jokio varžymo. Lietuva buvo pilna katalikiškų parapijų, bažnyčių, varpinių ir kryžių. Gausu švenčių ir atilaidų su vie-

šomis didžiausių minčių procesijomis. Civilė metrikacija buvo bažnyčių žinioj. Niekas netrukė melstis ir atlikinėti religines apeigas, kaip kas norėjo taip tikėjo. Visos religijos buvo toleruojamos... Iš viso visi žmonės buvo laisvi, kas norėjo galėjo išvykti iš Lietuvos, arba atvykti į Lietuvą. Jokio varžymo nebuvo! Jei dabar grįžtų anie caro laikai, tai lietuviai bučiuotų žemę. Tai buvo rojus, palyginant su dabartiniu bolševizmo režimu Lietuvoje, fizine ir dvasine vergija: tikru tautos kalėjimu!

Būtų buvę labai gera, jei knygos autoriai būtų išnaudoję tą progą - parodyti tikrą skirtumą tarp caro laikų valdžios ir dabartinio komunistinio režimo Lietuvoje.

Jei caro laikų religijos persekiojimus Lietuvoje norima pagrįsti taip vad. Kražių skerdynių faktų, tai tikrai menka argumentacija! Tai buvo tik pavienis vietinis atsitikimas ir fanatikų dvasiškų suagutuotas būrys tikinčiųjų, fiziniai pasipriešinęs vietinės valdžios specialiam veiksmui! Aukos buvo bereikalingos! Bet ir tai negalima palyginti su kokiomis nors ispaniškos inkvizicijomis!

(Bus daugiau)

Pranešimas

Southwest Kolegijos Suaugusiems kursuose ši rudenį prasidės lietuvių kalbos pamokos. Skaitytojai padarys gerą darbą, jei apie tuos kursus painformuos suinteresuotus, įteikiant šį pranešimą.

Classes to be held at Southwest College

15-0613-S Conversational Lithuanian I - For the beginner who wishes basic knowledge of the language. Also beneficial as a refresher for those with some background in Lithuanian. Classes will be held every Friday 6:00 P. M.

15-0614-T Conversational Lithuanian II - For those who have knowledge of the Lithuanian language or who have completed Conversational Lithuanian I. Classes will be held every Friday 8:00 P. M. at Room 305.

Registration Information

All registration for Continuing Education - General Studies classes will be held at Southwest College. There is no Mail-In Registration. Registration will be held as follows:

Tuesday, September 16 - 3:00 to 8:00 P. M.

Thursday, September 18 - 10:00 A. M. to 12:00 noon, 5:00 to 9:00 P. M.

Friday, September 19 - 3:00 to 8:00 P. M.

For information call 735-3000. All Registration will be held at Southwest College, 7500 So. Pulaski Road in the Auditorium, Building 700.

Southwest kolegijoj ir 6 pietvakarių mokyklose taip pat bus įvairūs bendrojo lavinimosi ir naudingų specialybių kursai suaugusiems nuo 18 m. amžiaus. Kolegijos vadovybė kviečia visus pasinaudoti.

Šviesiam Lietuvos ūkininkui, buv. Seimo atstovui.

A. A. KAZIUI KUDLAI mirus,

jo artimiesiems reiškiu širdingą užuojautą.

Pranas Adomaitis

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Viešpatyje šio pirmą ly, rodydamas į žemę kelią dieną debesies šiole, o naktį ugnies šiole". - 2 Mozė 13:21.

Kaip Viešpatys darė dieną po dienos vedamas prigimtąjį Izraelį, taip jis panašiai daro ir dvasiskajam Izraeliui. Visi, kurie bus pripažinti tikimais, tikrais dvasiškais Izraelitais, kuomet jie kas rytas pradeda būties kovą turi išmokti ateiti pas savo Išganytoją Vėdą nes tik su jo pagalba jie galės nugalėti setoną ir jo taktinius ir padėjėjus. Pabaigęs dieną nei vienas dvasinis Izraelitis negalės likti neatsiminęs Viešpaties geradarysčių ir jam suteiktų malonių, bet norės dėkoti ir prašyti jo nuolatinės apsaugos nuo visų nakties pavojų. Tokie atsimeina Dovidžio žodžius: "Kuo aš atsilysiu Viešpatui už visa, ką jis padarė man gerai?"

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirtis? Į tą klausimą atsako knyguė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60629. SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6345 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINŲ VISTA
R. P. 7-3600 R. P. 7-3601

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARDS 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAFAYETTE 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARDS 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYMPIC 2-1003

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFAYETTE 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARDS 7-1138-1135

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET R. P. 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YARDS 7-1911

Lietuvių palikuonys Indijos kraštuose

Kai dabar "Naujienose" buvo atspausdintas J. Venclovo įdomus straipsnis su antrašte "Apie senovės indus ir jų giminybę su lietuviais", tai tokia proga man iškilo mintis šį tą parašyti apie tos senovės indus ir jų giminybę su lietuviais.

Savo čia patiektuose aprašymuose trumpai papasakosiu mano įgytas žinias, kurias man suteikė mano buvęs draugas Antanas Paška, kuris studijavo Kauno universitete ir pasikū Indijoj Bombėjaus universitete. Jis į Indiją išvyko 1929 metais, ir ten 1931 — 1933 m. Bombėjaus universitete studijavo antropologiją. Būdamas Indijoj, apkeliavo įvairias sritis šiam krašte, o į Lietuvą sugrįžo 1938 metais. Anksčiau jis buvo vadinamas Antanas Paškevičius.

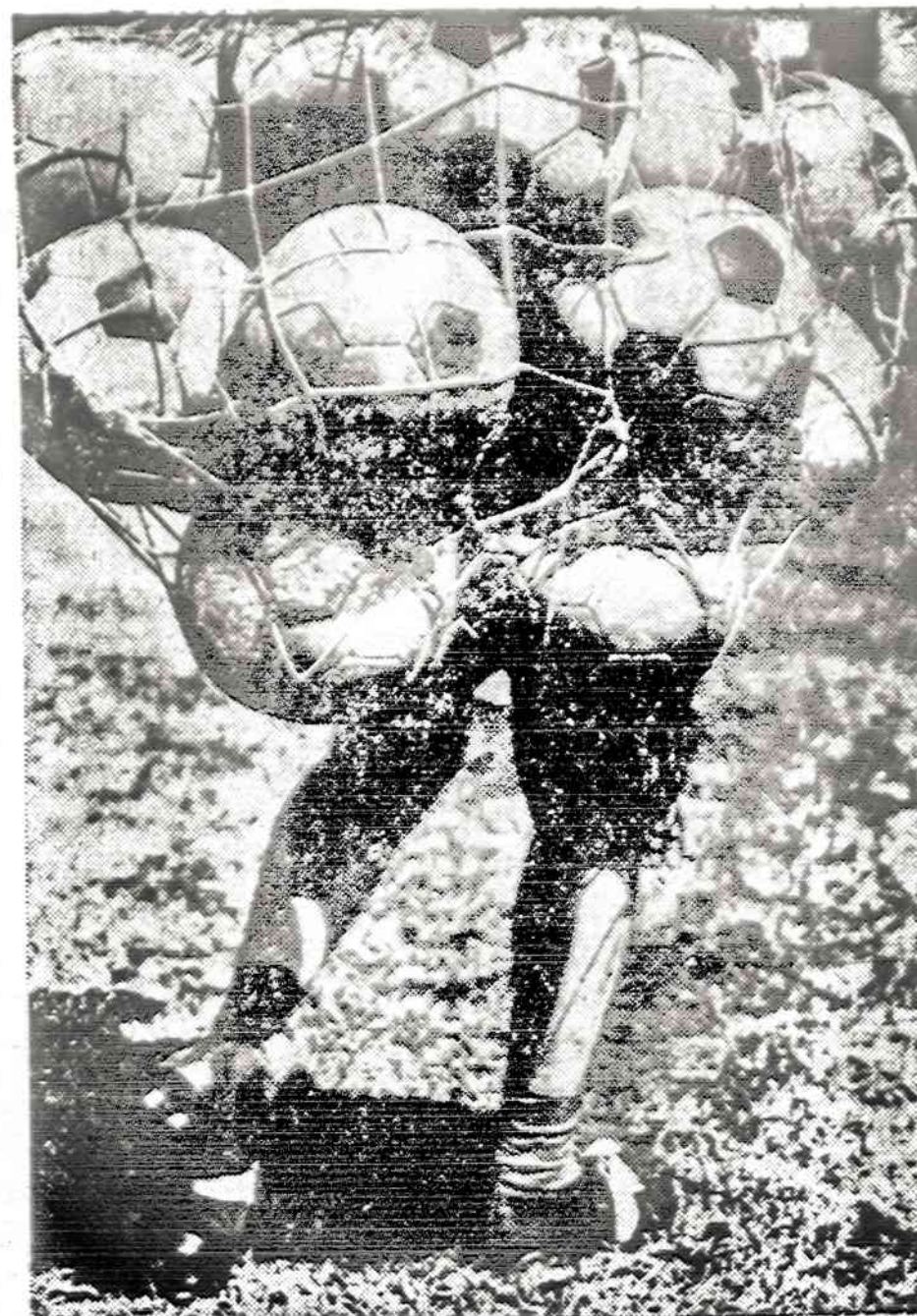
Zilosios senovės laikais šis Indijos kraštas dar neturėjo savo vardo. Tik kiek vėliau vienas keliauninkas persas, kitaip sakant — turistai, atvykę į šį kraštą pavadino vieną upę,

neturėjusią tada jokio vardo, vardu *Indas*.

Toks persiškas pavadinimas reiškė turįs geriausią klestėjimą vietinių žmonių gyvenime. Ir netrukus toks upės pavadinimas labai visiems patiko, ir patys aplinkiniai gyventojai buvo pradėti vadinti *indais*, taigi paskui visas tas kraštas buvo imta vadinti *Indija*.

Senaisiais laikais įvairūs turistai buvo pamėgę aplankyti svetimus kraštus; ir tuos kraštus, kuriuose apsilankydavo, pasilengdavo pavadinti koku nors vardu, ir tokie pavadinimai daug kur įsigalėjo. Senovėje vienas turistai, atvykę į lietuvių gyvenamąsias vietas, pavadino lietuvius *aisciais*; bet šitas pavadinimas neįsigalėjo, nes jau tais senaisiais laikais mūsų žmonės save vadino *lietuviais*.

Paprastai kai žmonių tarpe kalbama apie Indiją, tad dažnai prisimenama sanskritų kalba. Ir kiti ima galvoti, kad senovėje gyvavusi sanskritų tauta, kurios kalba buvo vadinama sanskritų kalba. Tikru-

Maskvos sporto mokyklos kieme berniukas, iš batų matyti, kad sportininkas, aikštėje pardavinėja futbolio sviedinius.

o tik pati kalba taip buvo vadinama. Tais senaisiais laikais daugumas žmonių nesinaudojo tokiais raštais, kaip kad dabar, todėl visokios kalbos suskildavo į įvairias tarmes. Tais laikais gyveno nedidelis skaičius vadinamųjų kultūrininkų, kurie naudojo rašmenimis.

Kai ėmė plėstis visokios tarmės, tad jų laikų vienas žymus kultūrininkas, maždaug 400 metų prieš Kristų, vardu Paninis atkreipė dėmesį į tautos skaldymą įvairiomis tarmėmis. Todėl jis sugalvojo, kad kuriuos savo draugus kultūrininkus sušaukti į tam tikrą sąskrydį, kuriame galėtų apsisvarstyti jų pasireiškusių tarmių bendrinimą. Ir pats Paninis paruošė tam tikrą gramatiką, naudodamasis daugiausia tada vadinamąja Vedų tarme. Ir ta bendrinė kalba buvo pavadinta sanskritų kalba. Pats žodis sanskritas atitinka dabartiniam lietuviškam žodžiui sąskrydis.

Gyvendamas Indijoje Antanas Poška susidomėjo Kašmirijos (Kašmiro) provincija Baltistano (šiaurės vakarų Indijoj). Jis sužinojo, kad Baltistano vardas yra pavadinta vietovė, kurią yra atkeliavę gyventi žmonės nuo Baltijos jūros. Kai į tą Baltistaną nuvyko, tad pamatė, kad tenai gyvena žmonės savo išvaizda visai panašūs į lietuvius. Tik jų kalba jau yra žymiai pasikeitusi, nors daugelis žodžių yra išlikę tokie kaip dabartinio lietuvių. Ir A. Poška pasistengė užrašyti jų pamėgtas dainas. Vieną tokių dainų, pavadintą meilės daina, aš čia patiekiu:

DUSTA NATA

Mani kridi mušei
Mani kalva dardi
Dusti, dusti tau.
Sessa, brali stav,
Prašada gaide,
Sič piš maja birado
Prašada dad
Tu esi maja birado,
Tu esi maja kalv,
Maja kerti
Nama nuja
Prašada dad.

MEILĖS DAINA

Maño širdis daužo,
Mano galva darda (krinta)
Trokštu, trokštu tavęs.
Sesuo, brolijs stovi,
Prašo dainuoti.
Čia prie manęs tėvas,
Prašo tėvas.
Tu esi mano briedis,
Tu esi mano galva,
Mano kerte (kampas)
Namo naujo,
Prašo tėvas.

Kokios priežastys paragino žmones trauktis nuo Baltijos jūros į pietų ar pietryčių pusę? Mat, tais senais laikais buvo, taip sakant, ledynų periodas, kurs privertė kai kuriuos žmo-

nes trauktis į šiltesnius kraštus. Kai visą Indiją užėmė anglai, tad visur buvo verčiama vartoti anglų kalbą.

A. Kelmutis

VAISINA UŽSIENIEČIUS

Į okupuotą Lietuvą vienu kartu rugpjūčio 20 22 d. buvo nuvykęs daug užsieniečių, diplomatus, politikų, visuomenės veikėjų, žurnalistų, mokslo ir kultūros darbuotojų. Tarp jų buvo Tanzanijos, Indonezijos, Jordanijos, Peru, Kuaito, Portugalijos, Sufano, Bolivijos, Sierra Leone, Lenkijos, Rytų Vokietijos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Bulgarijos, Austrijos, Singapuro ambasadoriai. Siurijos, Brazilijos, Argentinos ambasadorių reikalų patikėtiniai. JAV, Rytų Vokietijos, Bulgarijos, Prancūzijos generaliniai konsulai iš Leningrado, Lenkijos generalinis konsulas iš Minsko ir kiti.

Pirmą dieną, svečiai apžiūrėjo Vilnių, jo universitetą ir kitas vietas bei įstaigas. Vakare sovietinės Lietuvos valdžia suruošė svečiams iškilmingą priėmimą. Tos sovietų pastatytos valdžios galva J. Maniūšis ir Indonezijos ambasadorius pasiekė tosta.

Rugpjūčio 21 — 22 d. d. svečiam buvo rodomas Kaunas, Trakai ir Rūmšiškęs liaudies muziejus.

Važmos kainos nupigintos

Chicago. — CTA Taryba užgėrė papigintas seniams ir nedarbingiems žmonėms važmos kainas autobusais ir elektriniais traukiniais. Nedarbingiems pravažiavimo bilietas kaštavo kaip ir pensininkams — po 20 centų, o transferis (persėdimo kortelė) ligšiol visiems kaštavo 10 centų, dabar kaštavo 5 centai. Toliau distancijų bilietai perkami po 60 centų, seniams ir nedarbingiems bus parduodami po 30 centų, o bilietai po 75 c. — bus po 35 centus. Dar nepaskeblta nuo kada tas nupiginti mas pradės galioti.

Keturi prezidentai Amerikoje nužudyti

Ryšium su pasikėsinimu prieš Prezidento Fordo gyvybę Chicago Daily News paskelbė sąrašą septynių JAV prezidentų, prieš kuriuos daryta pasikėsinimai: Prezidentas Abraomas Linkolnas buvo nužudytas teatre Washington 1865 m. balandžio 14 d. Žudikas buvo Wilkes Booth, teatro aktorius, kurs pats galą gavo suimant.

Prezidentas James Garfield buvo fatališkai sužeistas 1881 m. liepos 2 d. belaukdamas traukinio Washington. Žudikas Charles Guiteau, evangelikas, teisinis pildęs "Dievo valią".

HELP WANTED — FEMALE

YOUNG, RESPONSIBLE WOMAN TO CLEAN, COOK, LAUNDRY 11:30 to 7:30. Tuesdays through Fridays or live — in. Private room & bath. One child age 5, 3000 North near lake. Good Salary. References required. Call evenings 348-7733.

Prezidentas William McKinley buvo pašautas 1901 m. rugsėjo 6 d. besisveikindamas su minia žmonių Pan-Amerikos parodoje Buffalo, N. Y. Jį fatališkai persovė Leon Czolgosz, pasivadinęs "anarchistu".

Prezidentas John F. Kennedy buvo nušautas 1963 m. lapkr. 22 d. važiuojant gatve Dallas mieste. Žudiką Lee Harvey Oswaldą nušovė Dallas naktinio klubo savininkas Jack Rubinstein (Rubby) nespėjęs Oswaldą ištardyti.

Trys kiti prezidentai, prieš kuriuos buvo daryti pasikėsinimai, "per plauką" išliko gyvi, būtent prez. Franklin D. Roosevelt, prez. Harry Truman ir dabartinis prezidentas Fordas.

Kažkas padegioja namus Chicagoje

CHICAGO. — Miesto šiaurvakariuose, į rytus nuo Humboldt Parko, didelis blokas buvusių gražių rezidencinių namų baigia išdegti nuo nebaigiamų gaisrų: kai kurie namai dega pakartotinai, nakties metu prieš aušrą, dega kol iš jų degėsių krūva belieka.

Per dvyliką mėnesių, pasibaigusį rugpjūčio 1 d., tai miesto dalis turėjo apie 400 gaisrų. Deginamoji miesto dalis yra tarp California, Western, North ir Division gatvių.

Vienas apartamentinis namas, 1500 N. Fairfield nuo praeitų metų lapkričio mėn. degė jau 14 kartų. Namai prie 1509 N. Washenau per 8 dienas degė 5 kartus. Tas miesto kvartalas yra apgyventas įvairių etninių grupių, iš kurių yra kilę daug pasizymėjusių Chicago piliečių. Šioje miesto dalyje šandien girdima ispanų kalba dažniau negu kuri kita Rytų Europos kalba. Senosios kartos rezidentai įsitikina, kad naujieji ateiviai nori juos iš tos apylinkės išdegti.

TRUMPAI

— Inž. Kostas Astravas iš Montrealio išvyko į Iraną pagal padarytą sutartį su valstybine Osco bendrove dirbti konsultantų naftos ir natūralių dujų ekspatacijoj ir apdirbimo pramonėje. Jo nuolatinė rezidencija bus Ahwaz mieste.

— Toronto Lituanistikos mokykloje mokslas prasidės rugsėjo 13 d. 9 val. ryto St. Vincent mokykloje. Į I-mą skyrių priimami 6 m. Mokykloje bus silpnai lietuviškai mokančių ir visai nemokančių klase. Aukštėsiųjų kursų studijos prasidės rugsėjo 23 d. 6:45 val. vak. West Park mokykloje, prie Bloor ir Dundas St. Registruoti pas kursų vedėją V. Tasecką, tel. 535-6659.

— Paulius Dauderas pakvies-tas Lietuvių Namų Toronte reikalų vedėju. Jis yra beęs mokslos Kanadoje. Namuose būna Bingo žaidimai, įvairūs susirinkimai, pobūviai, veikla valgykla, svetainė, biblioteka.

— Juozas Laurinaitis iš Brighton Parko apylinkės, Sakų klubo pirmininkas, Lietuvos Vyčių sendraugio ir kitų organizacijų aktyvus dalyvis, lankėsi reikalais Naujienose ir ta proga įteikė jų paramai 4 dol., apgalvestadamas, kad dėl kitų įsipareigojimų negalės dalyvauti Naujienų rudeniniame piknike. Tos apylinkės tautietis užsisakė Naujienas vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Platinimo vjaus proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS -
NOTARIATAS - VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

3 BUTŲ IR BIZNIO PATALPA, 50 pėdų sklypas, Brighton Parke, Mūrinis namas, nebrangus, reikia skubiai parduoti.
5 PO 5 MŪRINIS - MEDINIS, \$1,100 mėn. Prašo \$50,000, Marquette Parke.
10 BUTŲ MŪRINIS. Nauji įrenginiai. Labai geros pajamos. Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

— St. Noreika išrinktas KLB Calgary skyriaus pirmininku, A. Sukys — vicepir., E. Krausienė — sek., O. Zubis — parengimų vadove. Apylinkėje veikia tautinių šokių grupė, vadovaujama E. Krausienės ir I. Barutos. Albertos provincijos lietuviai ruošiasi dalyvauti Kanados Lietuvių Dienose, taip pat I-je Dainų ir Šokių Šventėje spalio 12 d. Hamiltono mieste.

— Pedagoginis Lituanistikos Institutas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, pradės studijas rugsėjo 13 d. 9 val. ryto. Institui vadovauja A. Dundulis. Į Pedagoginio Lituanistikos Instituto Neakivaizdinį skyrių galima įstati bet kada ir iš bet kur. Jam vadovauja Ignas Serapinas.

— Visų rūšių namų apšildymo specialistas JOHN PUCETA. Telefonas 925-4661. Sk.

— Naujienas galima užsisakyti telefonu, skambinant administracijai darbo valandomis. Taip pat kviečiama skambinti arba rašyti prašant siųsti susipažinimui. Platinimo vjaus proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai pagal gautus pageidavimus ir galimų skaitytojų adresus.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63RD ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SKAITYK IR KITĄ PATARŲ SKAITYTI DEMOKRATINI DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

PRIES MOKSLO METUS

7 KAMB. MŪRO REZIDENCIA. 2 vonios. Gražus beismantas. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke. \$29,750.
2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Irenagas beismantas. Per mėnesį gaunate butą. Arti parko. \$35,700.

GRAŽUS GEORGIAN 5 kamb. 40 pėdų lotas. 2 auto garažas. Arti ofiso. Jau turime raktą. \$18,250.
8 BUTŲ MŪRAS. Naujas gazu šildymas. nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūsu. \$71,700.
6 KAMB. (expandable) 18 metų mūras ir 2 auto garažas, Marquette Parke. \$23,900.

LIUKSUS 10 METŲ MŪRO rezidencija. 3 miegamieji, 2 vonios, karpetai, beismanto gražumai. Kampinis 40 pėdų lotas. 2 auto mūro garažas. Arti Kedzie prie Nabisco. — \$37,650.

1½ AUKŠTŲ. 18 metų mūras, 2 butai. 2 auto garažas. Arti mūsu. Liga verčia atiduoti. \$33,500.
6 KAMBARIŲ MŪRO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21,000.

2 AUKŠTŲ MŪRAS, puikūs 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismante, naujas gazu šildymas. Geras garažas. Arti mūsu. \$26,500.

PLATUS LOTAS su garažu. Arti Maria High. Pigus. \$5,900.

VALDIS REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS. ĮVAIRŲ DRAUDIMAI. NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS, PARDAVIMAS.

BALYS BUDRATIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių išskirtimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stori rinas (routers). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654

DĖMESIO
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$60 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Telef.: RĖpublic 7-1941

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RASO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA SVIESA.

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vjaus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtu lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėris su okupantais ar jų įgaliotniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išsivijios, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiamas savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vjaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

GARSINKITĖS NAUJENOSE